

І чулому наукається,
Свого не чурається...
Т. ПЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
424-0807
УНСотел: 435-8740
Тел. в Нью-Йорку:
ВАРДІ 7-4125
УНСотел: ВАРДІ 7-5387

РІК LXXIV. Ч. 143. ДЖЕРСІ СІТІ і НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 10-го СЕРПНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 10, 1967 No. 143. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 9-го серпня, 1967

В АМЕРИЦІ

ВІСЬ-ПРЕЗИДЕНТ ГОМФРІ ЗАЯВИВ на прийнятті Американського Правничого Товариства в Генолюмо на Гавах, що це була б катастрофа, коли б ЗДА забрали свої війська з деяких закордонних держав та узаважали свої зобов'язання у відношенні до деяких країн. Гомфрі сказав: "Якщо ще є надія на панування законів і порядку в світі, то це дійся тільки тому, що американські війська перебувають в різних місцях поза межами ЗДА". Ця заява веде-президента знайшла гаряче призначення більше як 2,000 присутніх. Присутні схвалили також становище Гомфрі, коли він вимагав, щоб ніхто не відважився толерувати того беззаконня, яке дійся під час так званих "расових заворушень".

ВІЛЬНІСТЬ ОПИТУВАНИХ АМЕРИКАНЦІВ проти так званого негативного податку, це значить проти запевненого Урядом кожній американській родині прибутку принаймні \$3,000. Агенція публічної опінії Луїса Гарріса перевела опитування 1,600 родин по цілій країні і ствердила, що 60 відсотків опитуваних проти того, щоб Уряд платив негативний податок тим родинам, які не заробляють річно принаймні \$3,000. Тільки 28 відсотків були "за". Протівники цього плану заявляють, що не можна заохочувати людей до лінності, платячи їм гроші за те, що не працюють. Запитуваних самих негрів 69 відсотків були "за", і тільки 19 відсотків "проти". План цей зродився серед проводу Об'єднаних Автомобільних Робітників Америки.

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР ЗДА Ремсі Кларк вислав до всіх 50-ох губернаторів інформації, коли вони, і яким способом, можуть просити Федеральний Уряд про федеральне військо для контролю расових заворушень. Кларк заявив, що він опублікував ці інформації не тому, що сподівається нових расових заворушень, тільки зробив це тому, що просив його про це президент Джансон. Як відомо були розходження між губернатором Мішигену Джорджем Ромні і президентом Джансоном в справі побуту федерального війська в Дітроїті. Про федеральне військо може просити губернатор або Легіслатура коли сам стоїть не може дати собі ради.

ПІЛНЮЮТЬ ЩОРОКУ БУДУВАТИ ПО 500,000 мешканців для родин, що мають малий і поміркований прибуток. Такий високі поставили в Палатній Банковій Комісії три демократичні конгресмени Томас Л. Ешлі з Огайо, Вільям С. Моргед із Пенсильнії і Генрі С. Райсс із Висконсину. Ці мешканці одиниці мали б будувати в містах. Впродовж найближчих двадцятих років можна буде вивести з бідності 10 мільйонів мешканців, однак, які не відповідають стандартам американським вимогам, і які тепер існують. Розуміється, що в цих нових домах не було б расового обмеження для негрів чи іншого населення.

КОМІСІЯ ВИКОНАННЯ ПРИ СТЕПОВІН Конституційній Конвенції в Олбані, Н. Й., більшістю 17-ох до 7-ох голосів схвалила резолюцію, щоб навчання у всіх коледжах і університетах на території Нью Йорк для мешканців цього штату було безплатне. Більшість голосів "проти" віддали республіканські делегати на Конвенцію. Ця пропозиція ще не схвалена Конституційною Конвенцією. Вільне навчання в академічних школах було б в приватних і в публічних заведеннях.

У СВІТІ

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ І КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ підписали новий договір про всебічну допомогу з боку Комуністичного Китаю. Північно-в'єтнамська преса, подавши вістку про сам Договір, нічого не виявила про його зміст. Північно-в'єтнамський прем'єр Лє Тань Нджі побував у Пейпінгу і вийшов до Північної Кореї, шукаючи також там допомоги у війні проти Південного В'єтнаму та Америки.

У БРИТАНІЇ ВЕЛИКОГО ШУМУ НАРОБИЛА справа пенсіонерного полковника Леслі Логана, колишнього секретаря державної Комісії для справ преси і радя, якому прем'єр Гарольд Вільсон закинув у парламенті невірність та причетність до проголошеної в щоденнику "Дейлі Експрес" статті, яку названий прем'єр окреслював як виявлення оборонних тайн. Однак Комісія, покликаючи самим прем'єром Вільсоном, як теж 3-членна Комісія, покликаючи названим полковником, виправдали цілком Леслі Логана і визнали безпідставними закиди, що їх зробив прем'єр Вільсон.

В ІНДОНЕЗІЇ АРЕШТОВАНО колишнього прем'єра д-ра Алі Састроміджоджо під закидом змови проти теперішнього режиму. Д-р Алі Састроміджоджо був і є з величавкою колишнього президента Сукарна і був головою заснованої Сукарном Націоналістичної партії. Після невдачної спроби комуністичного перевороту в 1965 році він відмовився взяти гострий курс проти комуністів і військи скинуло його з його становища. Тепер він буди-то планував перевести новий переворот, який привернув би владу Сукарнові. Арештовано також 6 високих старшин.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ ВІЛЛЬ БРАНДТ ВЕРНУВСЯ до Бонну з своєї подорожі до Румунії — дуже вдоволений. Він виявив, що румунський уряд обіцяв йому активно сприяти старанням Західної Німеччини нав'язати тісніші взаємини з комуністичними сателітськими країнами, та, зокрема, обіцяв підтримати заходи Західної Німеччини, щоб її прийняли до Дунайської Комісії. Перед другою світовою війною Німеччина належала до Комісії наддунайських держав, але після тієї війни допущено її туди тільки в характері обсерватора, дармащо Дунай має своє джерело на території Західної Німеччини. До тієї Комісії належать Австрія, Болгарія, Чехословаччина, Мадярищина, Румунія, Югославія і Советський Союз.

БІЛЬШІСТЬ ФРАНЦУЗІВ ПІДТРИМУЮТЬ нейтральність у закордонній політиці — стверджують опити, проведені журналом "Ле Нуєвель Обсерватор". За тими опитами 75% французів вважають, що Франція повинна належати до держав нейтральних, 13% заявили за тісними французько-американським союзом, а 10% за союзом з Совєтами, — решта не мали своєї думки. Вислід того опитування стверджує, що протиамериканська політика, ведена президентом де Голлем, таки вплинула значно на французьку громадську думку, яка раніше виключала відірвання політики Франції від тісного союзу з Америкою.

Орбітер 5 присилає дуже добрі фотографії Місяця

Лунар Орбітер 5 кружляє довкола Місяця і фотографує його з того боку, якого не видно з Землі. Повище фото зроблене з висоти 1,650 миль і череслане до Джетової Лабараторії в Пасадені, Каліфорнія.

Пасадена, Каліфорнія. — Ці, Ці невисячені питання — Представник Національної Аеронавтичної і Космічної адміністрації повідомляє, що космічний корабель Орбітер 5 присилає дуже цінні і добрі виконані фотографії Місяця. Він фотографує п'ять із вісьмох тих місць, де зможуть осісти американські астронавти, коли побудує на Місяці десь коло 1970-го року. Лунар 5 поробив фото того боку Місяця, якого не видно з Землі. Та Лунар 5 має за завдання поробити світлинні 42 місць на Місяці, якими цікавляться науковці: звідки там беруться газ, та як виникли на Місяці численні кратери. Лунар 5 фотографує Місяць 14 днів, а після того він має досліджувати метеорити та радіаційну активність в районі Місяця та має визначити гравітаційне поле Місяця. Чотири попередні Лунар Орбітери вибрали всім місцям, де могли б осісти астронавти та зробили світлинні 60-ох відсотків того боку Місяця, що його не видно з Землі, і 95 відсотків видного фронтового боку.

Палата схвалила законопроект про поборювання заворушень

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 8-го серпня більшістю 377-ох проти 23-ох голосів схвалила закон для поборювання злочинів, в якому є окремий пункт про боротьбу з заворушеннями. Республіканські конгресмени разом із південними демократами змінили урядовий законопроект таким способом, що стейти, а не головний прокуратор мають мати контроль над поборюванням расових та громадянських заворушень. Цей законопроект переслали до Сенату, де, можливо схвалений буде той текст проекту, який прислав Конгресові президент Джансон. Згідно з законопроектом Президент головний прокуратор мав би розділювати федеральні фонди призначені на скріплення засобів для поборювання злочинів. Ці фонди мали б діставати, стейти, міста та інші інституції, які дбають про порядок. Республіканці поставили вносек, щоб фонди призначали стейтові Легіслатури, а не головний прокуратор, і цей внесок Палата Репрезентантів прийняла. Республіканці бояться, щоб не збільшилося значення Федерального Уряду тоді, коли він контролюватиме фонди на поборювання злочинності та місцевих заворушень.

Рокефеллер скликає конференцію губернаторів у зв'язку з расовими заворушеннями

Олбані, Н. Й. — Губернатор республіканец Нелсон А. Рокефеллер повідомив, що він скликає на четвер 10 серпня конференцію Республіканських Губернаторів в готелі Нью Йорк Гілтон, щоб обговорити засоби до відпущення після расових заворушень. В цій конференції мають взяти участь губернатори Джордж Ромні з Мішигену, Джав Лав із Колорадо, Ст. Т. Агню з Меріленду, Джан Г. Чепі з Ровд Айленду, Реймонд П. Шефер із Пенсильвенії, Джан А. Вупл (Массачусетс), і Нілс А. Бу (Південна Дакота). Можливо, що на конференції будуть ще й інші губернатори-республіканці. Губернатор Рокефеллер пропонував, щоб губернатор Північної Дакоти Вільям Гю, який є головою Крайової Конференції Губернаторів, скликав окремі збори цієї конференції для нарад над місцевими проблемами, і цей губернатор обіцяв порушити цю справу на зборах, що відбудуться 26-го серпня в Міаурі.

В липні число zatrudнених було рекордово високе — 76,2 мільйона

Вашингтон. — Департамент Праці повідомив, що число zatrudнених в липні ц. р. було рекордово високе і становило 76,2 мільйона, а число безробітних вносило 3,9 відсотка всіх робітників сил країни, це значить, що було без змін впродовж останнього півтора року. В липні на ринку праці вийшли 3,6 мільйона молодих осіб, які збільшили число zatrudнених, не збільшуючи числа безробітних. Все це свідчить про те, що економіка цієї країни почала збільшуватися давніш темпом, і що вже кінець малий господарський зник, що була в першій половині цього року.

Москва не відповідає на проєкт договору проти поширення атомової зброї

Женева. — Советська делегация на Женевській конференції розбросила три місяці тому переслала свою урядові остаточний американський текст договору про проти поширення атомової зброї, на який у принципі Совєти давно погодилися. Але Москва не відповідає на той останній проєкт і не відомо, чи вона прийме його, чи буде справу відволікати, аж знову восени цього року збереться нова сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яку Москва використовує для пропагандистських промов. В минулий понеділок 7-го ц. м. голова американської делегації Вільям Форстер обідав разом з головним советським делегатом Алексеем Рощіном, але той останній не вів або не хотів з'ясувати проблем міжнародного розбросу Женевська конференція взагалі не брала на справу міжнародної контролю.

Республіканці в Конгресі критикують спосіб ведення війни у В'єтнамі

Вашингтон. — Лідер республіканської меншості у Палаті Репрезентантів, Джералд Форд, виступив в четвер 8 серпня ц. р. промовою з гострою критикою способу ведення війни у В'єтнамі, обвинувачуючи президента Джансона у такому обмеженні свободи рухів збройних сил у В'єтнамі, що це продовжує війну і спричиняє шораз більші американські жертви в людях і матеріялі. Конгресмен Форд виступив проти проголошеного рішення Президента вислати додаткових 45,000 війська до В'єтнаму, ствердивши, що американці і так мають безоглядно перевагу своїм летунством і морською флотом, однак обидва ті роди збройних сил сильно обмежені в своїх діях виразними заборонами з Вашингтону. Конкретно, конгресмен Форд ствердив, що які половини найважливіших військових об'єктів у Північному В'єтнамі не вільно бомбардувати внаслідок спеціальної заборони з Вашингтону. Зокрема, заборонено бомбардувати більшість оборонних летунських центрів у Північному В'єтнамі, більшість летунів та морських владштувань Північного В'єтнаму, якнайпершій коментарі вбачають у виступі конгресмена Форда зріст опозиції проти теперішньої політики президента Джансона у В'єтнамі. Конгресмен Форд виступив, як речник "астробі" які поручають ведення війни всіма такими засобами, які доведуть до перемоги.

Заходом УККА видано працю д-ра М. Стахова про Україну й Росію в 1917-1918 роках

Нью-Йорк. — У видавництві Українського Конгресового Комітету Америки (як 20-ий том Бібліотеки Українознавства, що її видає Наукове Товариство ім. Шевченка), появилася англійською мовою праця відомого українського еміграційного публіциста й історика д-ра Матвія Стахова п. н. "Україна й Росія — Нарис історії політичних і мілітарних взаємин". Охоплює ця праця другий період Української Національної Революції — грудень 1917 до квітня 1918, значить, той час, коли Москва започаткувала свою збройну агресію проти Української Національної Республіки. В десяти розділах автор дає перегляд різних фаз більшовицької мілітарної агресії проти України, розкриваючи фактами і свідченнями із самих таких московських джерел справжній окупаційний характер "встановлення советської влади на Україні, що його тепер намагається відзначувати московський режим, як початок "незалежної й суверенної держави українського народу". В додатку до книжки, надруковано в англійському перекладі тексти мирових договорів України й Росії з Центральними

Д-р Матвій Стахів

Державами, які також видана бібліографія джерел до історії даного періоду українських визвольних змагань. Видано працю д-ра М. Стахова з нагоди 50-річчя Великої Української Національної Революції і відраження Української Суверенної Держави. Передмовою до 215-сторікової книжки написав проф. А. Меннінг, переклав усю працю й додатки д-р Володимир Душин. Книжка багато ілюстрована.

Приспінено видання споминів Світлани Аллілуєвої-Сталіни

Нью-Йорк. — Спомини Світлани Аллілуєвої-Сталіни, що вона перепачувала була в одному примірнику з Москви до Індії і перевезла відтіть в березні ц. р. до Західної Європи, а відтіть до Америки, мали появись у видавництві "Гарпер енд Ров" у жовтні ц. р. Водночас вони мали появись в Лондоні у пов'язанні з названим видавництвом англійському видавництві "Гачінсон енд Компані". Світлана дістала — за твердженням журналу "Newsweek" з 14-го серпня ц. р. — 1,100,000 доларів від американського видавництва та ще 1,500,000 доларів за право видавництва Гарпера продати спомини Світлани різним європейським видавництвам. Однак кремлівські володарі, перелякані, що поява споминів Сталіни в жовтні опоганить ім'я святкування 50-річчя "жовтневої революції", поведи контракцію. Спершу вони старалися персонально здискредитувати Світлану, як умово і морально невідповідальну; та незрівноважену особу, при чому у ту кампанію включився навіть "сам" прем'єр Алексей Коржин під час свого перебування у Нью-Йорку. Далі, вони, відстаючи в своїй довірі залишені в Москві копії рукопису споминів Світлани, передали їх або англійському видавцеві Алексеві Флеганові, який не раз нахвалювався своїми добрими зв'язками з Москвою, або "незалежному журналістові", соляському громадянину Віктору Луїсові, який почав пропонувати ці спомини Світлани різним часописам у Лондоні та німецькому тижневику "Stern" у Гамбургу. Зокрема, Луїс ніби-то, "сам на власну руку" зібрав "у родини Сталіни" коло 50 світлин з життя Сталіни і членів його родини. Лякаючись, щоб спомини Світлани не появились в Лондоні швидше, Нью-Йоркське видавництво Гарпера мерщій видало 250 примірників тих споминів російською мовою і перекладло їх лондонському видавництву Гачінсона, закріпивши таким чином за собою "копірайт", себто єдине право видання. Судовим розпорядком заборонено Алексеві Флеганові видавати ці спомини. Російський текст споминів переслали з Лондону до Вашингтону й Нью-Йорку. Впродовж найкоротшого часу члени редакції "Newsweek-у" Леон Волкс і Оксана Драган, яка в тому поважному видавництві виконує працю дослідника, переклали спомини Світлани Аллілуєвої-Сталіни на англійську мову. Спомини мають титул: "Двадцять листів до приятелів". У згаданому вище числі "Newsweek-у" появилася широка їх характеристика. Вони будуть друковані серією у щоденнику "The New York Times" та в тижневому магазині "Life", крім окремого книжкового видання.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

"МОСКВИЧАМ ПОЛЮБИВСЯ ДІПРОВО"

Під таким заголовком надрукована замітка М. Булкина в "Радянській Україні" з 3-го серпня, яку повністю передруковуємо: "МОСКВА, 2. (Кор. "Радянської України"). У ювілейному році подорож по Дніпру набуває серед москвичів. Починаючи з травня, всі путівки на теплохід "Котляревський", який здійснює туристський рейс від Києва до Херсона, розпродуються негайно. Багато приваблює можливість ознайомитися з чудовими і придивирюючими місцями, огляд яких включений до програми туристських маршрутів. Передбачено також виїзд кожної групи туристів до моря. Базисних зробити подорож по Дніпру так багато, що "Мострансагентство" організувало додаткові рейси. Тисячі москвичів зроблять туристські поїздки по голубих дорогах України на теплоходах, що курсують уздовж Чорноморського узбережжя з заходом в українські порти, і автотранспортом по містах Криму".

НЕВПЕВНЕНИЙ ВІДУК НА НОВІ ВИДАННЯ В УССР

Перелічуючи з десятком нових назв книжок, що вийшли в УССР "До 50-річчя жовтня", рецензент на шпальтах "Радянської України" з 3 серпня приходить до такого, не дуже впевненого, висновку: "В коротких цих нотатках немає можливості спити на всіх новинках літератури, які виходять у видавництві "Радянський письменник" в ювілейному році, але ознайомлення хоча б з названими дає можливість дати висновок про розширення ідейно-тематичних меж у творчості українських радянських письменників, про певне подолання давніх вад ілюстративності і схематизму. Починає активніше і мислити і діяти наш герой, а значить — і наше художнє слово. Це саме можна сказати і про нові збірки поезій, які виходять в ювілейному році. Як і в прозі, у поезії не подібаються окремі твори, а часомі збірки, ідейно-художня якість яких не на рівні сьогоднішнього дня, в цілому ж, а особливо якщо судити про кращих, визначальних творців, — наша поезія з кожним роком постає в новій якості".

Ми не будемо обслідувати археологів. Тут знайдено скіфське поселення, що існувало задовго до нашої ери. Під час розкопок, що проводилися тут раніше, знайдено унікальні твори мистецтва, які належать до IV і III століть до нашої ери. Відкопана тут фігурка амазонки зберігається в Ермітажі, а фігура Геракла експонувалася на міжнародній археологічній виставці в Голландії. Зараз на цьому місці працюють археологи Московського університету. Експедиція, очолювана кандидатом історичних наук І. В. Яценком, цікавиться плануванням селищ скіфських поселень, з'ясує час їх будівництва. Недавно археологи знайшли амфору з клеймом і написом на ручці. За висновками вчених, напис означає ім'я людини, яка відповідала за амфору. Ні так зв. "уряд" УССР, ані Академія Наук УССР, що має своїх археологів — дослідників, ніяк не реагують на новий грабунк історичних знахідок на українській території.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. В Джерсі Сіті і закордоном: На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Безплатні високі школи

У столиці Ньюйоркського штату, Олбані, відбуваються наради Освітньої комісії, яка підготувала на найближчий конституційний конвенцію систему безплатного навчання в державних і приватних високих школах цього штату. Поки що справа обертається довкола самого принципу, і не відомі ще ближчі подробиці, як виглядатиме ця система та її фінансування. Однак, сама ініціатива, що її виявив Ньюйоркський штат, і заступлення цієї справи поки що на території одного штату, за яким належить скоріше чи пізніше підуть інші, має величезне значення. Це свідчить про радикальну зміну, яка почалася в різних ділянках державного життя: суспільної і медичної опіки, освіти.

Довгий час зберігався в Америці принцип, переданий поколінням першими піонерами: все своє життя будувати тільки на власних зусиллях, на власній ініціативі й енергії. Піонери важко працювали, будували, здобували, — здобили осягають добробут і випливали вгору, лінійні й недовжені скупчилися на низ суспільної драбини. На цій базі постали приватна власність, вільна торгівля та вільне підприємство і відмежувалося приватне та громадське життя від держави. Американські громадяни по нинішній день у багатьох ділянках воліють не користуватись державними субвенціями, щоб водночас не попадати під контроль, яка може обмежити їх ініціативу і сферу діяльності.

Однак, з поступленням кордонів держави, зростом її населення та пошуком часу цієї ригористично стосованій принцип породив деякі прикриті парадокси. Це ж країна найвищої добробуту, а щойно в 1930-их рр. під час економічної катастрофи, т. зв. Великої Депресії, впровадженню суспільної опіки: державну допомогу безробітним, пенсіонерам, вдовам і сиротам, при чому деталі поліпшували систему ще дуже недостатньої державної суспільної опіки. Започатковано вже медичну опіку, покищо тільки над старшими й неможливими громадянами.

Публічні школи в Америці безплатні, а за навчання в стейтських коледжах і університетах, як ось Каліфорнійському чи Ньюйоркському Стейтському університетам, стягається розрізно невеличкі оплати — 120-600 дол. річно. У Совєтському Союзі безплатне навчання у високих школах, а в більшості вільних держав Європи звільняють кращих студентів від оплат. Правда, широко стосована система стипендій та легко отримуваних позик на студії уможливають навчання у високих школах Америки понад 1,500,000 молоді. Все ж легше здобувати освіту в таких університетах, як Колумбійський у Нью Йорку, Френкліна й Маршалла в Пенсільванії, у Пенсильванії, у Браун університеті в Провіденсі, Р. Ай., в Гарвардському в Кембріджі, Массачусеттс, чи Ютагському університеті в Сілар Сіті, Ютаг, де річна оплата сягає від 1700 до 2,000 і вище доларів. У 64-ох високих школах ЗДА річна оплата становить від 1000 дол. вгору. Молодь допомагає собі літньою працею, не зраховуючи будь-якої зарплаткової служби, щоб придбати трохи грошей для дальших студій. Але нерідко діється це із школою для здоров'я молоді людини, яка потребувала б літнього відпочинку.

Уможливлення доступу до високих шкіл якнайбільш кількості молоді обох статей вимагає це й могутній розвиток техніки, який спричиняє автоматизацію в промислі та різних установах. Внаслідок — щораз менше варієтасів праці для неосвічених людей і щораз більша потреба в людях з високою освітою. Величезна спеціалізація у різних професіях вимагає теж спеціальної освіти, а вона особливо дорога. З другого боку непомірно зросли і зростають кошти утримання високих шкіл, які мусять мати бібліотеки, лабораторії та весь інший навчальний і студійний "багаж", щоб дати студентам літню високу освіту. В американській життєвій практиці високі школи й різні інститути користуються допомогою від багатих меценатів і спеціальних фондів. Але й цього замало. Підвищення оплати студентам за грошової самовистачальності школи створює заворожене коло, бо відштовхує молоді від даного — дорогого коледжу чи університету.

Очевидно, що безплатне навчання молоді у високих школах у великій мірі обтяжить стейтські бюджети, які будуть стукати до державної, федеральної, каси. Ньюйоркський штат виявляє, як у практиці виглядатиме застосування принципу безплатного високошкільного навчання і як це відіб'ється на фінансах штату. Але з усіх справ внутрішньої політики освіта і здоров'я громадян повинні стати найпершою турботою Уряду та законодавців.

В. С-ко

"НАНИШІТЬ ПРО НАС?"

Відомий італійський журналіст Маріно Де Медічі, американський кореспондент римського часопису "Ль Темпо", відвідавши недавно Кубу, опублікував у "Ріперс Дайджесті" цікаву статтю, в якій підсумовує наслідки 9-річного панування на тому острові Фіделі Кастрі і його комуністичної кліки.

На летищі біля Гавани італійському журналістові передусім впав у очі величезний транспарант: "Вітаємо на вільній території Америки!" Тут зустрів його опастий чоловік — представник пресового відділу міністерства закордонних справ і з місця запропонував замінити американську валюту на кубинську з розрахунку один долар за одно пезо, хоч Медічі вже знав, що на чорному ринку за долара дають шість пезо.

До Гавани вони їхали в "каділлаку" випуску 1959 року. "Ми його забрали просто з витрини Джералд Мотсона. Не купили, звичайно, а націоналізували", — усміхнувшись, пояснив представник міністерства.

Увечері італійського журналіста повів той самий представник на обід до розкішного ресторану "Ля Торе" на 39-му поверсі хмароскряга. "Ми, — пише Маріно Де Медічі, — були єдиними тут гостями, оточені трьома кельнерами, двома барменами і трьома гітаристами. Було душно, гаряче, як і у мене в готелі, бо система охолодження була зіпсована. Гаванську сигару в кінці обіднього урочистого піднесено мені, як дарунок від уряду.

Італійському журналістові протягом двох тижнів місцеві провідники показували "осаги" комуністичного режиму. Так само, як це робили з туристами в СССР. Але він має також можливість без провідників побачити на власні очі, що сталося з кубинським народом за ті вісім років, відколи Кастро прийшов до влади, обіцяючи йому "вільні вибори, свободу і демократичну конституцію".

Маріно Де Медічі вразила передусім тотальна урядова контрола, якою охоплені на Кубі всі діти. Понад 100,000 хлопчиків і дівчаток живуть в атмосфері безупинної комуністичної пропаганди. Батьків, які цьому спротивляються, негайно позбавляють харчових карток. Як типовий продукт такого виховання Медічі пригадав 19-річну Долорес С., селянську доньку, яка мала 10 років, коли Кастро тріумфально зійшов з гір. Вона знає лише марксистську ідеологію і з усієї душі ненавидить "американський імперіалізм". "Я одержала лише з комуністичною, — заявила вона Медічі, — бо про що ж я говорю з туристами?"

На обсядженій пальмами Квінта Авеніда, в серці колишнього елегантного району Мірамар, влілі під червоними дахами обернено на гуртожитки, де зранку до ночі індоктринують молоді у синіх уніформах. Вона маршувала, вправляється, хором скандувала стереотипні лозунги — "так само, пише автор, як змушували мене і моїх

родичів робити у фашистській Італії". "Наука праці і зброя!" — головний лозунг кубинської молоді.

На Кубі є тепер понад 8,000 росія — технічних робітників і конструкторів, значна частина яких обслуговує антиракетні інсталяції, розташовані на узбережжі острова. Вони яєношкірі, носять широкі штани, сорочки з короткими рукавами, тримають купи і — тужать за Росією.

В грудні 1965 р. Кастро урочисто заявив, що для всіх охочих покинути Кубу "відчиняє браму". На вїзд записалося понад 200,000 кубинців, але досі виїхало лише 60,000, переважно до Майями. Решта чекають і сподіваються. Один із цих нещасливців довірливо казав Медічі, що всіх тих, хто записався на вїзд, тепер раз-у-раз кличуть на поліцію, допитують, погрожують. Ніякого довіря у влади вони не мають.

Куба, — пише Медічі, — переконлива ілюстрація витривалості американського авта. Від 1959 р. на острів не прибуло жадного нового, і поржавілі, облуплені, спрацьовані автомашини посуваються вулицями Гавани, оповиті клубами газонних випарів. Чимало з них на своїх одометрах перейшли позначку — 400,000 миль. З чисто латиноамериканського винахідливості місцеві автомеханіки виготовляють для них у своїх майстернях запасні частини. На чорному ринку зужити опону можна купити за 80 пезо.

Для 7,300,000 населення Куби майже всі харчові продукти раціоновано. На кожну особу щомісяця видається 3 фунти рису і 6 банок сконденсованого молока, півфунта м'яса і 2 унції кави на тиждень. Свіжого молока лише для дітей. Муку кубинці одержують "російською", куплену совєтськими агентами в Канаді.

Овочів і зелених на острові є подостатку. Але по містах всього цього бракує, бо овочі і зеленізна, так само, як і кава та цукор, ідуть в основному на експорт. Врожай рису, тютюну і кукурудзи з кожним роком меншають.

Про загальну убогість населення можна довідатися з оголошень в газетах, в яких пропонується купувати уживані жіночі нагрудники, гречки, "злегка припорошені віничальну сукню"...

Мило, зубну пасту, туалетне приладдя виставляється лише на картки. Поганенький чоловічий костюм коштів 100 пезо — більше як половина місячної платні пересічного робітника.

Кубу Медічі називав "тропічним Сибіром", бо повсюди загрозає перед кубинцями стаять табори примусової праці, створені в 1965 році. Засуджена до цього табору особа має перебувати в ньому щонайменше 24 місяці, рубачучи під наглядом озброєної сторожі кукурудзу тростину або працюючи на ріллі по 10 і більше годин на день. За це вона дістанє 7 пезо на місяць. Сплять ці люди у брудних бараках і після праці мусять ще переходити 2-годинну комуністичну

індоктринацію. Майже кожний кубинець має в котрому з цих таборів родича або приятеля.

Крім таборів примусової праці є ще на Кубі понад 50,000 політичних в'язнів, що перебувають у таких тюрмах, як оточена наповненими водою ровами, похмуря Ла Кабанья. Будь-який зв'язок з тими в'язнями заборонений.

В кожному міському кварталі, на кожному хуторі існує т. зв. комітет оборони революції. Один із державних урядовців казав Медічі, що в системі цих комітетів охоплено сотні тисяч осіб. Удень і вночі контролюють вони життя кожного кубинця — його політичні переконання, знайомства, платню, звички, смаки. "Вони, — сказав Медічі цей урядовець, — знають навіть, скільки я маю краваток і шкарпеток".

В одному з барів записався Медічі з молодим мурином Карльосом. "Де ви працюєте?" — запитає він нового знайомого. "Я — автомеханік". — "А скільки заробляєте?" — "До 200 пезо на місяць. Може хотіли б відвідати мою хату?" — Медічі радо погодився.

На передмісті Гавани, у вузькій, брудній вулиці з присадовжуваними, обгородженими хатками Медічі познайомився з життям кубинських муринів, яких Карльос, визволив з кавалістичного рабства".

Хата Карльоса мала лише одну кімнату розміром 15 на 15 стіп з похолобленими стінами. В одній кутку стояло ліжко господаря, а в другому, без подушок, ліжко, на якому спали шестеро їхніх дітей. Поза тим — стіл, три стільці і стара шафа.

"Тяжке наше життя, друже!" — сказав Карльос. І тут же признався, що в барі говорив він неправду. Він працював у державній агенції лише до 1964 року, заробляючи місячно 150 пезо. А звільнили його тому, що не виявляв активності в політичному житті.

"Я, — сказав Карльос, — не комуніст і не антикомуніст. Все, чого я хочу, це — жити спокійно з своїми дітьми. Я ненавидів Батіста. Коли вибухла революція, я думаю, що для нас, муринів, прийде зміна на краще. Але вийшло навпаки. Головою комітету оборони революції вже кілька разів закликав мене до себе. Очевидно, табору мені не минути".

Ще нарікав Карльос на брак харчів, одягу, ліків для його хвороб на астму дитини. "Ось чому я хотів, щоб ви відвідали мою хату. Натус 100 пезо — більше як половина місячної платні пересічного робітника.

Кубу Медічі називав "тропічним Сибіром", бо повсюди загрозає перед кубинцями стаять табори примусової праці, створені в 1965 році. Засуджена до цього табору особа має перебувати в ньому щонайменше 24 місяці, рубачучи під наглядом озброєної сторожі кукурудзу тростину або працюючи на ріллі по 10 і більше годин на день. За це вона дістанє 7 пезо на місяць. Сплять ці люди у брудних бараках і після праці мусять ще переходити 2-годинну комуністичну

індоктринацію. Майже кожний кубинець має в котрому з цих таборів родича або приятеля.

Крім таборів примусової праці є ще на Кубі понад 50,000 політичних в'язнів, що перебувають у таких тюрмах, як оточена наповненими водою ровами, похмуря Ла Кабанья. Будь-який зв'язок з тими в'язнями заборонений.

В кожному міському кварталі, на кожному хуторі існує т. зв. комітет оборони революції. Один із державних урядовців казав Медічі, що в системі цих комітетів охоплено сотні тисяч осіб. Удень і вночі контролюють вони життя кожного кубинця — його політичні переконання, знайомства, платню, звички, смаки. "Вони, — сказав Медічі цей урядовець, — знають навіть, скільки я маю краваток і шкарпеток".

В одному з барів записався Медічі з молодим мурином Карльосом. "Де ви працюєте?" — запитає він нового знайомого. "Я — автомеханік". — "А скільки заробляєте?" — "До 200 пезо на місяць. Може хотіли б відвідати мою хату?" — Медічі радо погодився.

На передмісті Гавани, у вузькій, брудній вулиці з присадовжуваними, обгородженими хатками Медічі познайомився з життям кубинських муринів, яких Карльос, визволив з кавалістичного рабства".

Хата Карльоса мала лише одну кімнату розміром 15 на 15 стіп з похолобленими стінами. В одній кутку стояло ліжко господаря, а в другому, без подушок, ліжко, на якому спали шестеро їхніх дітей. Поза тим — стіл, три стільці і стара шафа.

"Тяжке наше життя, друже!" — сказав Карльос. І тут же признався, що в барі говорив він неправду. Він працював у державній агенції лише до 1964 року, заробляючи місячно 150 пезо. А звільнили його тому, що не виявляв активності в політичному житті.

"Я, — сказав Карльос, — не комуніст і не антикомуніст. Все, чого я хочу, це — жити спокійно з своїми дітьми. Я ненавидів Батіста. Коли вибухла революція, я думаю, що для нас, муринів, прийде зміна на краще. Але вийшло навпаки. Головою комітету оборони революції вже кілька разів закликав мене до себе. Очевидно, табору мені не минути".

Ще нарікав Карльос на брак харчів, одягу, ліків для його хвороб на астму дитини. "Ось чому я хотів, щоб ви відвідали мою хату. Натус 100 пезо — більше як половина місячної платні пересічного робітника.

Кубу Медічі називав "тропічним Сибіром", бо повсюди загрозає перед кубинцями стаять табори примусової праці, створені в 1965 році. Засуджена до цього табору особа має перебувати в ньому щонайменше 24 місяці, рубачучи під наглядом озброєної сторожі кукурудзу тростину або працюючи на ріллі по 10 і більше годин на день. За це вона дістанє 7 пезо на місяць. Сплять ці люди у брудних бараках і після праці мусять ще переходити 2-годинну комуністичну

індоктринацію. Майже кожний кубинець має в котрому з цих таборів родича або приятеля.

Крім таборів примусової праці є ще на Кубі понад 50,000 політичних в'язнів, що перебувають у таких тюрмах, як оточена наповненими водою ровами, похмуря Ла Кабанья. Будь-який зв'язок з тими в'язнями заборонений.

В. Кедровський

НЕ ТВОРИМ СОБІ ІЛЮЗИЇ

(2)

А ось ще витяг із свідчення декабриста Пестеля, що стосується України:

"Новіков заснував у Малоросії масонську ложу, — каже Пестель, — але тасмоного товариства не встиг зорганізувати. В усякому разі я не мав про те найменшої звістки. Товариство ж, засноване, як я чув, Лукашевичем, с те саме, котре мислило, за словами поляків, про незалежність Малоросії й готувало бути відділення під захист Польщі, як я про це говорив у своїх попередніх свідченнях. Більше нічого про це товариство не знаю й не чув. Я говорив полякам, що Малоросійське товариство ніколи не зможе досягнути своєї мети, бо Малоросія буде навки з Росією нерозривно, і ніяка сила не відірве Малоросії від Росії".

У своєму докладно розробленому проєкті майбутнього устрою російської держави з певним обмеженням царської влади фундаментами російської держави були названі "Руські Річарі", декабрист граф Мамонов, між іншим, пише:

"4) Астотачне знищення імені Польщі та Королівства Польського й перетворення всієї Польщі, як пруської, так і австрійської, в губернії російської.

5) Приєднання Угорщини, Сербії і всіх слов'янських країн до Росії.

6) Вигнання турків з Європи і відбудова грецьких республік під протекторатом Росії.

7) Заснування флоту в Архіпелазі й створення всіх можливих перешкод для англійської торгівлі в цьому обширі.

12) Переселення половини життів (у російській мові "жид" — образливе слово — В. К.) з Польщі в мало населені губернії Росії й обрешення їх у віру.

28) Переселення грецької колонії в Сибір (? — В. К.).

30) Вироблення проєкту успішної війни проти Персії і вторгнення в Індію.

31) Розпорощення досяжних козаків.

42) Приєднання Норвегії до Росії".

Ось такі широкі імперіалістичні плани снували декабристи. Ми тут подали лише деякі витяги з "Писем і показаній декабристів", але й ці короткі витяги в достатній мірі розкривають правду про наміри декабристів.

Тому не диво, що декабристи зігнорували протимосковську настрої українських мас і не витягували їх у повстання, хоч головний військовий рух декабристів відбувся на Україні, а осередком його був Тульчин на Поділлі. Рух декабристів не мав у собі не лише ніяких українських національних моментів, але навіть і певної соціальної програми. Отже, він залишився для українських мас чужим і скоро вийнявся з їх пам'яті, як якась незрозуміла панська затія.

А проте, тодішні настрої українських мас були сприятливі для їх участі в боротьбі проти царської тиранії, соціального й національного гноблення. Про це свідчив генерал Михайловський — Данілевський, що командував військовою бригадою у Кременчуці. Він писав у своїх рапортах, що не знаходив на Україні ні одного людини, яка ставилася б неприхильно до Росії. На Українці тоді, за його словами, панував дух опозиції і "ненависти, яка постала внаслідок порушення прав України" ("Україна", 1925, кн. 6, ст. 15).

Декабристи, що в своєму складі мали чимало українських зубожлих шляхтичів, були першими в XIX столітті, які започаткували загально-російський революційний рух. Цей рух не брав на увагу інтересів та прагнень народів російської імперії і тому став родоначальником "малоросійського" етнографізму та ідеї "общерусского" революційного фронту. Акад. Н. Котляревський стверджує, що в часи декабристів національно-визвольна ідея була поширена серед українського загалу, але її приголошували різні слов'янофільські ідеї, які московський імперіалізм виокремлював для того, щоб приховувати свою експансію.

Тоді ж розвинуло свою діяльність і "Общество Соединенных Славян", яке до певної міри вплинуло навіть на ідеологію Кирило-Методієвського Братства, галузь розвитку українського національно-державного руху.

Строго обмежений, аполітичний етнографізм, слов'янофільство і єдність загально-російського революційного фронту — ось ті ідеї, які ще від декабристів перейняли і за які боролася українська інтелігенція.

Віра в те, що з московським народом, звільненим від царської тиранії, можна буде договоритися про спільне, рівноправне життя, була тією ілюзією, за яку довелися дорого заплатити українському народові в революції 1917 року.

Мріями декабристів жила й живе ліберально-демократична Росія. Москалі, противники комунізму, протестують проти більшовицької диктатури, протестують проти українського "шовінізму", але замовчують московський шовінізм, старанно культивуючи комуністичні, хоч московський шовінізм для поневолення Москвою народів не менше дошкільний, як більшовицька тиранія.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКІ ПОЕТИ ПЕРЕКАДАЮТЬ ТАДЖИКСЬКІХ — 3 РОСІЙСЬКО

В журналі "Україна" з липня, ч. 28, надруковано кілька перекладів поезій таджикських поетів, в тому Мирзо Турсун Заде. Під творами не подано прізвищ перекладачів та з якої мови ті вірші перекладені, очевидно, щоб не виявляти, що їх зроблено з російського перекладу. — в УССР майже немає знавців східних мов, якими раніше пишався Україна.

А проте, тодішні настрої українських мас були сприятливі для їх участі в боротьбі проти царської тиранії, соціального й національного гноблення. Про це свідчив генерал Михайловський — Данілевський, що командував військовою бригадою у Кременчуці. Він писав у своїх рапортах, що не знаходив на Україні ні одного людини, яка ставилася б неприхильно до Росії. На Українці тоді, за його словами, панував дух опозиції і "ненависти, яка постала внаслідок порушення прав України" ("Україна", 1925, кн. 6, ст. 15).

Декабристи, що в своєму складі мали чимало українських зубожлих шляхтичів, були першими в XIX столітті, які започаткували загально-російський революційний рух. Цей рух не брав на увагу інтересів та прагнень народів російської імперії і тому став родоначальником "малоросійського" етнографізму та ідеї "общерусского" революційного фронту. Акад. Н. Котляревський стверджує, що в часи декабристів національно-визвольна ідея була поширена серед українського загалу, але її приголошували різні слов'янофільські ідеї, які московський імперіалізм виокремлював для того, щоб приховувати свою експансію.

Тоді ж розвинуло свою діяльність і "Общество Соединенных Славян", яке до певної міри вплинуло навіть на ідеологію Кирило-Методієвського Братства, галузь розвитку українського національно-державного руху.

Строго обмежений, аполітичний етнографізм, слов'янофільство і єдність загально-російського революційного фронту — ось ті ідеї, які ще від декабристів перейняли і за які боролася українська інтелігенція.

Віра в те, що з московським народом, звільненим від царської тиранії, можна буде договоритися про спільне, рівноправне життя, була тією ілюзією, за яку довелися дорого заплатити українському народові в революції 1917 року.

Мріями декабристів жила й живе ліберально-демократична Росія. Москалі, противники комунізму, протестують проти більшовицької диктатури, протестують проти українського "шовінізму", але замовчують московський шовінізм, старанно культивуючи комуністичні, хоч московський шовінізм для поневолення Москвою народів не менше дошкільний, як більшовицька тиранія.

Тому не диво, що декабристи зігнорували протимосковську настрої українських мас і не витягували їх у повстання, хоч головний військовий рух декабристів відбувся на Україні, а осередком його був Тульчин на Поділлі. Рух декабристів не мав у собі не лише ніяких українських національних моментів, але навіть і певної соціальної програми. Отже, він залишився для українських мас чужим і скоро вийнявся з їх пам'яті, як якась незрозуміла панська затія.

А проте, тодішні настрої українських мас були сприятливі для їх участі в боротьбі проти царської тиранії, соціального й національного гноблення. Про це свідчив генерал Михайловський — Данілевський, що командував військовою бригадою у Кременчуці. Він писав у своїх рапортах, що не знаходив на Україні ні одного людини, яка ставилася б неприхильно до Росії. На Українці тоді, за його словами, панував дух опозиції і "ненависти, яка постала внаслідок порушення прав України" ("Україна", 1925, кн. 6, ст. 15).

НА ТЕМУ ДНЯ

Мандруючи по парках...

Відпочинковий сезон. Молодь в таборах. Діти в гарно обладнаних парках. А старші — хто на ЕКСПО-67, хто на "Сокілівку", хто на рибку... При цьому, очевидно, потроху нарікаємо: там забарто людей, там — замало столів для "пикнікування", ще десь круглий тижень не було дощу — а в неділю якраз мусів піти!..

Нарікаємо, а все таки як приємно чи власним самоходом, чи автобусом підкотити до "зеленого шуму", в якому хоч і немає лісовиків та мавок, зате є де приністи, подихати свіжким повітрям, дати відпочити очам, полюбуватись штучним або й природним озерцем. До цих приємностей долучуються ще й морозиво та холодні напої. Коротко — в Америці є де відпочити, і то на кожну кишеню.

Отак, відпочиваючи, переглядаємо газети, в тому числі й з УССР, що їх доводиться читати, як кажуть, з журналістичного обов'язку. Цікаво, як "по той бік греблі" проводять вільний час? Там також є парки, озера, річки. Ніби сама доля посмілася відповісти. Зветься вона "Сідайте, на чому стоїте", і надруковано її в "Радянській Україні". Ось уривки з розповіді про те, як провели неділю мешканці нашого славного Херсону:

"Минулої неділі день у Херсоні видався, мов на замовлення. Тож природно, що з самого ранку жителі міста вирушили на Дніпро-ву заплаву, на її золоті піски й зелені килими лук.

Та коли сонце вже підійшло угору, радість відпочинку для багатьох затьмарила. Тісно і душно стало в тролейбусах. Ще гірше довелось людям, коли вони поверталися з дніпрових островів додому. Тролейбусники, хоч ім дещо збільшили число машин, неспроможні були забезпечити нормальне перевезення такого потоку людей... До речі, пляж не

Нью Гейвен, Конн.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

"New Haven Register" повідомляв, що "5,000 українців з Нью Гейвену й околиць відвідали "Український День" у Варшавському парку в Ансонії 25-го червня. Там же відбулася виставка українського народного мистецтва."

Ця виставка мала частину кераміки і вишивок, виконаних молоддю та дорослими в рамках 2-річного курсу українського народного мистецтва при Пласт-Прямі в Нью Гейвені. Курси вела п-ні Параскевія Пікас-Витвицька в 1965-1967 роках.

З вишивок виставлено за-навіси, серветки, подушки та модерні суковки. В цій ді-

лянці п-ні Витвицька проявляє вишуканий смак та фантазію. Кожна вишиває суковку з іншою, привабливою гарною, не гудючою вишивкою.

Два довгі столи кераміки репрезентували індивідуальні помисли виконавців. Незалежно від цього керівничка курсу як теж і п-ні Ніна Сметанюк (яка навчала кераміки) звертали увагу на те, щоб керамічні вироби не тільки орнаментом і кольорами були в народному стилі, але також по формі. Тому зроблена виконана були тарілки, миски, флякони тощо.

Виставка була справді успішна та викликала велике

Нові професійні сили

В дні 13 червня ц.р. у стейтовому університеті в Колумбусі, Огайо, відбулась церемонія закінчення університету. З українців закінчили університет: Іван Дубас, Дзвінка Кристалович, Христинна Потічна, Юрій Тарасюк, Ігор Сушко, Нестор Воланський і Христинна Жовнірович. Дзвінка Кристалович і Христинна Потічна покінчили два факультети.

Новим професіоналом ба-жасмо багато радості й успіхів в житті.

Я. Ц.

зацікавлення серед присутніх.

Українське народне мистецтво багате й гарне. Воно все живої професійних мистців. Шануймо їхніх носіїв, тих одиниць, які дають про-те, щоб не заникло воно, особливо в умовах еміграційного буття.

Виявлюючи свою вдячність п-ні Пікас-Витвицькій, яка працює зі знаннями і посватою та кожне початі діло доводять до кінця.

Н. Ц.

13 СЕРПНЯ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В МІННЕСОТІ

У м. Міннеаполісі, в Міннеаполісському парку, відбудеться 13-го серпня черговий Український День, на який Управа Відділу УККА, на чолі з д-ром М. Козаком, сподівається понад 3,000 українців, а також багатьох американців та людей різного етнічного походження. На Український День запрошено, як почесного гостя, Метрополіт УПЦеркви Іоана, головним промовцем буде сенатор Волтер Ф. Мейндель. У містечкій частині виступлять молоді групи Пласту і СУМ-у, відбудеться також виставка української книжки, фільмів, військового українського архіву.

● Ле Тьє Ньє, колишній підполковник-американський мілітар, а тепер "надійний" кандидат до тампінського сенату, заперечує, наче б він "незаконно" дістав \$896,258 від кількох американських фармацевтичних фірм, в яких закуповував за державні гроші Південного В'єтнаму — насправді гроші американські — стільки президентських ліків, що ними можна б обслужити цілий південь Азії. Виявилось це на Конгресовій Комісії у Вашингтоні. Ле Тьє Ньє є власником найбільшої аптеки у Сайгоні.

Успіхи Ераста Снілика

Приблизно триста випускників Notre Dame High School, однієї з найкращих середніх шкіл південної Каліфорнії (Sherman Oaks, Los Angeles) одержали мату-ральні дипломи. Величава святкова церемонія відбулася 4-го червня 1967 р. при співучасті видатних сві-тських та церковних представників на чолі з монсеньйором Патріком Ф. О'Двасром.

Серед студентів-першунів диплом magna cum laude одержав сеньйор-градуант Е-раст Олександр Снілик, син п-на Мирослава та Олега Сніликів, відомих лікарів та активних громадян української спільноти в Лос Анджелесі.

Ераст був відзначеном учнем та належав до спеці-альної вирішеної класу по-чесних сорока найздібніших студентів школи, яка начи-слоє приблизно 1,200 юна-ків. Він належав до першої найкращої одинадцятки і за-високи виследи в численних іспитах градуантів одержав каліфорнійську стейтову стипендію. Прийнятий на Калі-форнійський Університет в Лос Анджелесі (UCLA) Е-раст почне передмедичні сту-дії вже в найближчому се-мєстрі.

В ділянці спортивного ви-ховання наш градуант може похвалитися неабиякими до-сягненнями. Він здобув по-чесне місце в чемпіонаті те-нісових розгрових середніх шкіл лосанджелської окру-ги та належить до передових змагувань у плаванні й оруду-ванні "бурунною дошкою" (surf board). В зимовому се-зоні він залюбки віддається лещетарству.

Та найважливіше те, що Е-раст є свідомий український юнак. З допомогою своїх ро-дичів він одержав повну ос-віту в ділянці українознав-

Ераст О. Снілик

ства. Він з гордістю та за-взяттям все підкреслює своє українське походження та зумів з'єднати для українсь-кої справи своїх американ-ських учителів та товаришів. Він є активним членом укра-їнської молоді в Лос Анджелесі. Він неодноразово ви-ступав у програмах украї-нських імпрез, концертує у грі на фортепіані. Ераст на-вчався в музичній школі ві-домої нашої піаністки проф. Леопольди Куриленко, в Адриана Руїза, професора музичного факультету в ко-леджі Сан Фернандо. Коли перед роком відновлено в Лос Анджелесі Т-во "Пласт", Ераст став одним з перших членів цієї виховної та ко-рисної організації українсь-кої молоді.

Годиться підкреслити, що родичі Ераста, він самий, як теж його сестричка Мона-Христя є членами Українсь-кого Народного Союзу від приїзду п-на Сніликів до А-мерики.

Бажаємо нашому градуан-тові дальших успіхів на йо-го життєвому шляху.

І. С.

Голос читача

Авторка статті "Защеп-люймо любов до книжки" Наталія Дейчаківська дає багато вже загально знаних метод, як дитині вищепити за-цікавлення до книжки.

З деякими рецептами я впов-ні погоджуюся, але з деяки-ми не можу погодитися. Значу від нашого старшо-го громадянства. Чи батько і мати читають українські книжки? Великі дитини чи-тають українську книжку, ко-ли вони її не читають? — це той дзвін, що до церкви скли-кає, а у ній не бувас. А що, на жаль, наша українська людина мало читає, та вам скажуть про це власники книгарень, а то й письмен-ники, які пишуть і за зароб-лені гроші видають книжки. Може не кожний письмен-ник признається до цього, бо це дуже болюча справа. А найважливіше те що ті, які не читають, найбільш критикують книжки. Неці-кава, стара тема, давайте щось модерне, загальнолюдсь-ке, інше. Ось їх закиди.

Друга справа, з якою не погоджуюся, це рекоменду-вання Н. Дейчаківської по-значити дітям в американсь-ких бібліотеках твори аме-риканських письменників. Від цього дитина не втече, бо їй треба пізнати не тіль-ки свою, але й чужу літера-туру. Про те вже подбас школа. Але мені ходить, про-те, щоб мати навчила дітей любити свою літературу. Ко-ли батько, чи мати не бу-дуть читати українських книжок, то дитина піде за прикладом батьків.

Славний артист наш зем-ляк Пеленц - Папагнюк своє національне почуття завдя-чує своїй матері. На одному бенкеті він сказав, що най-гарнішою піснюю для нього — це "Зелена рута, жовтий цвіт, не піду за тебе піду в світ". — бо цю пісню приспів-

ЩЕ ПРО КОНЦЕРТ-БЕНКЕТ В СИРАКЮЗАХ

У "Свободі" ч. 123 із 6-го липня надруковано допис д-ра Михайла Логази про концерт-бенкет на пошану Верховного Архископа Кардинала Кир Йосифа, що відбувся 16 квітня в Сира-кюзах. Додаємо, що 23-ий Відділ Організації Оборони Лемківщини в Auburn, N.Y. вплатив 25 дол. до бенкет-ного комітету.

Б. Майкович

Манастир оо. Василіян у Бучачі перетворено на кухню

У спогадах "Моя подорож в Україну", друкованих на продовження в тижневику "Канадійський Фармер" у ч. 29, 30 та ін., автор Степан Стрида повідомляє, як оче-видець: "У величавому ма-настирі оо. Василіян тепер кухня і склад заліза. У ко-стелі св. Станіслава склад харчів. Церква св. Покрови замкнена... Церква св. Ми-хайла в Нагірній замкнена, каплиця замкнена; ужива-ють тільки на переховуван-ня збіжжя. Величаву статую св. Анни стягнули нові куд-турники бульдозером; стоїть тільки самий мармуровий пєдесталь. Одинок оторе-на церква св. о. Миколая в Нагірній... Священникам не

вільно ходити в ризах... з процесіями чи з похоронами. Померлого везуть з дому бі-ними вулицями без свяще-ника, лише з дерев'яним кре-стом... а священника везуть так, щоб ніхто його не ба-чив на вулицях.

ЩЕ ПРО ЗУСТРІЧ ГРАДУАНТІВ

У статті п. н. "Зустріч гра-дуантів у Нью Йорку", що появилася у "Свободі" з да-тою 12-го липня 1967 р., про-пущено — через недогляд — прізвище п. проф. д-ра Іва-на Головінського з Буягурс-кого Університету, що був голов-ним промовцем Зустрічі — на запрошення Окружної Ради США в Нью Йорку.

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ!

Оселі Українського Народного Союзу
в Ботсвільських горах біля міста КЕРГОНКСОН, Н.І.

В найближчу суботу, 12-го серпня 1967 р. **"ПОЛУЦЕБЕР"**

ВЕЧІР ГУМОРУ І САТИРИ, ПІСНІ І ТАНКУ

Тексти — ЕКО і Бабай
Танки — Р. Петріна
Пісні — Р. Левицький
Конферансьє — В. Гентиш

У НЕДІЛЮ, 13-го СЕРПНЯ, впродовж дня
Мистецька виставка творів
Едварда Козака

О ГОД. 8:30 ВЕЧ.

"Образи і гарбузи"

ВЕЧІР ІЛЮСТРОВАНОГО ГУМОРУ
ЕДВАРДА КОЗАКА (ЕКО)

ПІСЛЯ МИСТЕЦЬКОЇ ПРОГРАМИ
ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ
ПРИ ЗВУКАХ ОРКЕСТРИ
"АМОР"

Забави в кожну п'ятницю і суботу

Телефон СОЮЗІВКИ — 914 626-5641

Оселя УРСюзу "ВЕРХОВИНА", Глен Спей, Н. Й.

СУБОТА, дня 12-го СЕРПНЯ 1967 р. год. 8:30 веч.

КОНЦЕРТ НАРОДНОЇ ГУЦУЛЬСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

Виступ легіону Добушевського села з трембітою. Участь беруть: ЛІЗА ЧЕНІЛЬ — бушпа артистка Львівського Театру, ІВАН САМОКІШ — бушпарт артист Львів-ської Опері, при фортепіані РОКСОЛІНА ГАРАСИМОВИЧ.

Год. 9-та веч.

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ при оркестрі Б. ГІРНЯКА

НЕДІЛЯ, 13-го СЕРПНЯ 1967 р., год. 10:11 перед пол.
СЛУЖБИ БОЖІ для вірних обох обрядів.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ В НЬО ЙОРКУ

— влантшувс —

в днях 2-го, 3-го і 4-го вересня 1967 року

на кортах "СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за індивідуальні першості

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ
АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1967

і за мандрівні нагороди

УНСОЮЗУ, "СОЮЗІВКИ", "СВОБОДИ",
"УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"

і п-ні М. ДУШНИК

в поодинокій грі:

ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — СЕНЬОРИВ
ЮНАЧОК — ЮНАКІВ

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки),
яких Т-ва з членами УСЦАК.

Зголошення до змагань враз із вписовим по \$2.50
від змагуна приймає:

Mr. Bohdan RAK

43-21 49th Street, Long Island City, N.Y. 11104

Телефон: TW 8-7685

до 28-го серпня 1967 р. Додаткових зголошень перед по-чатком змагань не приймається, бо льосування відбу-деться перед змаганнями на засіданні Комісії змагань на Союзівці, в п'ятницю 1-го вересня вечером.

Спортсмен Т-ва підготуватиме прапори у красках сво-ього Т-ва у виді прямокутника (2 x 3 стопи) і передадуть їх проводові змагань. Побідники турнірів одержать наго-роди та грамоти.

Збірка всіх змагунів в суботу, 2-го вересня 1967 року у "Веселці" — в год. 9-й ранку, точно.

Змагуни (-ки) подбають про замовлення нічлігів на час змагань:
"SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate, Kerhonskon, N.Y.
Тел.: (914) 626-5641

ДОВРЯ ЧИТАТИ ДЛЯ
ДИТЕЙ І МОЛОДІ

СОЙНА-ШТУКАРКА

РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

Два — 1 долар

Якщо Ви маєте 25 років і закладаєте родину

Ви потребуєте багато забезпечення, хоч ще не маєте багато грошей. Наша нова Термінова гра-мота є власне для Вас. За невеличку оплату \$12.65 місячно, ми забезпечимо Вас на суму \$25,000, що дасть справжню безпеку не лише Вам, але й Вашій Родині. Не відкладайте забез-печення на пізніше, бо завтра може бути запізно.

Ще сьогодні забезпечитися

в Українському Народному Союзі.

Оселя УРСюзу "ВЕРХОВИНА", Глен Спей, Н. Й.

СУБОТА, дня 12-го СЕРПНЯ 1967 р. год. 8:30 веч.

КОНЦЕРТ НАРОДНОЇ ГУЦУЛЬСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

Виступ легіону Добушевського села з трембітою. Участь беруть: ЛІЗА ЧЕНІЛЬ — бушпа артистка Львівського Театру, ІВАН САМОКІШ — бушпарт артист Львів-ської Опері, при фортепіані РОКСОЛІНА ГАРАСИМОВИЧ.

Год. 9-та веч.

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ при оркестрі Б. ГІРНЯКА

НЕДІЛЯ, 13-го СЕРПНЯ 1967 р., год. 10:11 перед пол.

СЛУЖБИ БОЖІ для вірних обох обрядів.

ДОВРЯ ЧИТАТИ ДЛЯ ДИТЕЙ І МОЛОДІ

СОЙНА-ШТУКАРКА

РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

Два — 1 долар

на кортах "СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за індивідуальні першості

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ на рік 1967

і за мандрівні нагороди

УНСОЮЗУ, "СОЮЗІВКИ", "СВОБОДИ", "УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА"

і п-ні М. ДУШНИК

в поодинокій грі:

ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — СЕНЬОРИВ ЮНАЧОК — ЮНАКІВ

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва з членами УСЦАК.

Зголошення до змагань враз із вписовим по \$2.50 від змагуна приймає:

Mr. Bohdan RAK

43-21 49th Street, Long Island City, N.Y. 11104

Телефон: TW 8-7685

до 28-го серпня 1967 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться перед змаганнями на засіданні Комісії змагань на Союзівці, в п'ятницю 1-го вересня вечером.

Спортсмен Т-ва підготуватиме прапори у красках свого Т-ва у виді прямокутника (2 x 3 стопи) і передадуть їх проводові змагань. Побідники турнірів одержать нагороди та грамоти.

Збірка всіх змагунів в суботу, 2-го вересня 1967 року у "Веселці" — в год. 9-й ранку, точно.

Змагуни (-ки) подбають про замовлення нічлігів на час змагань: "SOYUZIVKA", Ukrainian National Association Estate, Kerhonskon, N.Y. Тел.: (914) 626-5641

на басейні "СОЮЗІВКИ"

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

ЖІНОК — ЧОЛОВІКІВ — ЮНАЧОК І ЮНАКІВ

за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у друкованому токуванні та за медалі УНСОЮЗУ

у слідуєчих конкуренціях:

Чоловіки: 50 м. стилем довільним
100 м. стилем довільним
100 м. стилем грудним
4 x 50 м. гінци (стилем довільним)
4 x 50 м. гінци (змінним стилем)

Юнаки (12-16): 50 м. стилем довільним
Хлопці (8-12): 25 м. стилем довільним
Жінки: 50 м. стилем довільним
Юначки (12-15): 50 м. стилем довільним
Дівчатка (8-12): 25 м. стилем довільним

Зголошення до змагань приймає гол. суддя Яр Рубель від год. 1 по пол. в суботу, 2-го вересня, коло ба-сейну; початок змагань 4 по пол.

Фінали: неділя, 3-го вересня, год. 4 по пол.

Клубове токування системою 5-3-1 (гінци 10-6-2).

